

TALLINNA POLÜTEHNİK

TPI PARTEIKOMITEE, REKTORAADI, KOMSOMOLIKOMITEE JA AMETIÜHINGUKOMITEE HÄÄLEKANDJA

Nr. 36 (921)

Reedel, 24. novembril 1978

XXX aastakäik

KOMSOMOLIKOMITEES

Komsomolikomitee koosolek toimus 20. novembril.

* ÜLKNÜ liikmeks astus LY KAO (TL-51).

* Sekretäri asetäitja Ants Vill tegi ettekande «Sotsialistlikust patriotismist ja internationalismi kujundamisest TPI üliõpilaste hulgas». Juttu oli EÜE inter- ja välisrühmadest, Interklubi tegevusest, klubi «Is-katel» tööd- ja tegemistest jne. Vaja oleks tõsta ÜPP ja leninliku arvestuse osatähtsust sotsialistliku patriotismi ja internationalismi kujundamisel meie instituudi tudengites.

* Sekretäri asetäitja orgtöö alal Ants Liimets võttis kokku lõppenud aruandlus-valimisperioodi tulemused teaduskondades. AVK toimus kõrgis 243 õpperühmas, teaduskondades toimusid konverentsid, kus osa-

les 4556 komnoort-tudengit. AVK käigus valiti teaduskonna komsomolibüroodesse neli uut sekretäri: T-teaduskonnas Maire Sander, L-teaduskonnas Villem Alango, M-teaduskonnas Aivar Koplimets ja A-teaduskonnas Jüri Edur.

Parimateks teaduskonna komsomolitöötajateks tunnistati keemia ja ehitusteaduskonna komsomolibürood.

* Arved Väli rääkis I kursuse komsorgide koosolekust, kuhu ilmus vaid 5 komsorgi. Kavvas oli üle vaadata komsomolipäevikud ning jagada juhiseid nende täitmiseks. Koosolek toimus järgmise nädala jooksul.

* 22. novembril «Piko»-klubis J. Rodinova juhtimisel ühiselamuprobleemid.

* Olavi Pihlamägi rääkis «Eva»- ja «Piko»-klubi kasutamise ning Tudengilossis korraldatavate õhtute organiseerimise parendamisest.

PILLE-TRIIN VALGMÄE
TI-51

Rektori vastuvõtt

Moment küünalde süütamiselt — rektori pidulik vastuvõtt sotsialistliku võistluse võitjatele ja parimatele õppuritele oli Taidelejae Majas 17. novembril. SVEN ARBETI foto.

PARTEIKOMITEES

21. novembril toimus parteikomitee järjekordne istung.

* NLKP liikmeks võeti vastu E-teaduskonna V kursuse üliõpilane Jelena Petrenko.

* E-teaduskonna parteibüroo sekretär V. Segerkrantz tegi ettekande NLKP KK juulipleenumi ja EKP KK X pleenumi otsustest tulenevate probleemide arvessevõtmisest teaduskonna õppe- ja kasvatustöös. Teaduskonna ülesandend fikseeriti parteikomitee otsuses.

* Parteikomitee liikmed M. Graf ja V. Arhangelski andsid informatsiooni TPI muuseumi tööst ja instituudi ajaloost.

Eesti Tööraha Kommuun 60

29. NOVEMBRIL 1918 KUULUTATI NARVAS VÄLJA EESTI NÕUKOGUDE SOTSIALISTLIK VABARIIK, EESTI TÖÖRAHVA KOMMUUNI NIMELISE ALL. Taastati Oktoobrirevolutsiooniga kehtestatud nõukogude võim. Kommuuni Nõukogu (valitsuse) eesotsas olid tuntud revolutsionäärid Jaan Anvelt, Hans Pöggelmann, Johannes Käspert, Max Trakman jt.

Sündmused arenesid lühidalt järgmiselt: 1918 aasta veebruaris taganesid saksa okupantide eest lahingutega Nõukogude Venemaa pinnale mitu tuhat punakaartilast ja nõukogude aktivisti. Peagi moodustati Nõukogude Venemaal elavatest eestlastest Tallinna, Tartu, Narva, Viljandi küttopolgu ja teised väeosad. Kommunistliku partei juhtimisel alustasid töötajad aktiivset võitlust okupantide vastu Eesti territooriumil nii linnades kui maal. Enne Eesti territooriumilt sunnitud lahkumist upitasid Saksa okupandid 11. novembril Tallinnas pükki kodanliku Ajutise Valitsuse, eesotsas J. Poska, K. Pätsu ja teistega.

Toetatud Punaarmee teistest osadest asusid Eesti Punased Küttopolgu 1919. aasta alul ainult 30 km kaugusel Tallinnast. Rinne kulges Salmistu külast Soome lahe kaldalt üle Jägala—Kehra—Paide Võrtsjärveni. Lõuna-Eesti vabastamisele aitasid kaasa Läti punased küttopolgu, kes vabastatud Valgas kuulutasid 17. detsembril välja Läti Nõukogude Vaba-

riigi. Rinne kulges Võrtsjärvest üle Kärsna—Oisa—Mõisakülla mereni.

Vabastatud territooriumil asus Kommuuni valitsus taastatavate nõukogude võimu. Kuulutati kehtetuks kõik okupantide poolt väljaantud seadused, määrused ja korraldused. Taastati kõik enne okupeerimist ilmunud Nõukogude seaduslikud aktid. Loodi sidemed teiste Nõukogude vabariikidega.

Rõõmuga võtsid Eesti töötajad vastu Vene NFSV Rahvakomissaride Nõukogu dekreedid 7. detsembrist 1918 Eesti Tööraha Kommuuni iseseisvuse tunnustamisest, mis avaldati V. I. Lenini allkirjaga. Teatati ka 60 miljonilise rublase laenu ja muu abi andmisest Kommuuni Valitsusele.

Valitud tööliskomiteede juhtimisel nationaliseeriti ning rakendati tööle tekstiili- ja metallitööstused Narvas, naha ja tärklise töökodjad Rakveres, telefoni- ja remonditöökodjad Tartus, rida pisiettevõtteid Võrus ja Valgas. Mõisate ülevõtmiseks ning nende majandamiseks valiti mõisakomiteed. Aastavahe- tusel läks juba esimene rong Narvast Valka. Avati posti- ja telegraafiasutusi.

Suurt rõhku pandi hariduse arendamisele. Senised mõisahäärberid anti koolide käsutusse. Kõikides valitud täitevkomiteedes oli esimeseks küsimuseks, kuidas muretseda kütet koolidele, palka ja normaalseid elutingimusi õpetajatele, hankida õppevahendeid jne. Uuesti

pandi käima eestikeelne Tartu Ülikool ja tema kliinikud. Eesti keele edasiarendamiseks moodustati proletaarse kirjaniku J. Lillienbachi juhtimisel kompetentne komisjon. Kommuuni kirjastusosakond andis 7 kuu jooksul välja 370 000 eksemplari raamatuid ja brošüüre. Anti välja ajalehti. Kultuuri- ja Haridusvalitsus tegi ettevalmistusi kunstivarade ja mälestusmärkide riikliku kaitse alla võtmiseks. «Need varad, mida meie vaprad seltsimehed punaväelased nüüd oma verrega töörahvale võidavad, on tuhandeaastase kultuuri töö vilja», kirjutati Eesti Tööraha Kommuuni Nõukogu teadaandes.

Eesti Tööraha Kommuuni kunstikaitse toimikonna komisjoni määrati kunstnik J. Koort, kes tööraha kultuurilisele teenindamisele tõmbas kaasa ka teisi kunstnikke, kirjanikke ja näitlejaid.

Hoolitseti ka rindevõitlejate kultuurilase teenindamise eest. Neile korraldati sageli kontser- te, loenguid. Üheks aktiivse- maks esinejaks oli kunstnik- revolutsionäär E. Sõrmus, kes pühendas kogu oma talendi tööraha vabastamisele. E. Sõrmus pöördus ka noorsoo poole valge-Eesti tagalas: «Ma pööran sinu poole, Eesti noorsugu», kirjutab ta. «Kes noor on, sel on vaimustust kõige suure ja kõrge vastu! Eesti töölisel, Eesti noorsugu, olge tervitatud! Head jälle nägemist kommunistlikus Eestis!»

Niisugused olid Eesti Tööraha Kommuuni esimesed sam-

ud majanduse ja kultuuri ülesehitamisel. Peab märkima, et kogu ülalähendatu viidi läbi sõja olukorras ja äärmiselt lühikese aja vältel, sest nõukogude võim sai püsida Narvas 50, Võrus 35 ja Tartus ainult 20 päeva ning paljudes kohtades veelgi lühemat aega.

Eesti kodanlusele läks välis- imperialistide abiga korda kont- sentreerida kontrrevolutsiooni- lisi jõude vene valgekaartlaste, Inglise laevastiku ja Soome- Taani—Rootsi palgasõdurite näol. Kodanlusele õnnestus aja- pikkku kümneid tuhandeid eest- lasi enda eest võitlema panna. Selle ühise pealetungit ees olid nõukogude väed sunnitud taga- nema.

Kommuuni põhimõtteid teos- tati Eestimaa kommunistliku parteiorganisatsiooni juhtimisel. Enamus rahvast järgnes partei- le. Kommuuni territooriumil purustati kontrrevolutsioonilise- sed parteid ja saadi praktiline kogemus proletariaadi dikta- tuuri ülesehitamisest. Partei juhtimisel suudeti luua ka oma relvastatud jõud.

19. juulil avaldas Eesti põ- randaalune kommunistliku par- telorganisatsiooni keskkomitee Tallinnas manifesti, kus ta sel- gitas, et töörahavastases klas- sisõjas on kodanlus saanud suuri abijõude, ning teatas Eesti Tööraha Kommuuni likvideerimisest.

«Eesti Nõukogude Vabariik kadus rahvusvaheliste mõrtsu- kate käe läbi küll silmapiirilt, kuid surnud pole ta mitte. Ta elab tuhandete ja sadade tuhan- dete eesti tööliste südames eda-

si ja tema poolehoidjate arv kasvab iga päevaga...» märgi- ti 1919. aasta augustis Petrogra- dis toimunud kommunistliku partei Eesti organisatsiooni ja VK(b)P Eesti sektiioonide esin- dajate konverentsi resolutsioo- nis. Ka TPI omaaegne rektor L. Schmidt, prorektor L. Kall- man, professor O. Stein jt. alus- tasid tegevust Kommuuni aas- tait, kes relvaga, kes teaduse omandamisega.

Vaatamata Kommuuni likvi- deerimisele jätkasid Eesti pu- nased küttopolgu võitlust kodu- sõja võõrka lõpuni, täites auga oma internatsionaalset kohust.

Umbes sadakond eesti rah- vusest võitlejat antasustati lah- ingutes ülesnäidatud vaprust eest tollaegse kõrgeima autasuga — Punalipu lahingurorde- niga.

Kümned eestlased, nagu A. Kork, A. Kuk, J. Raudmets, D. Plau, S. Saks, J. Ludri, J. Green, A. Rull jt. tõusid Kodu- sõjas või hiljem juhtivatele kohtadele ja tegid ära märki- misväärse töö Nõukogude rel- vastatud jõudude tugevdami- seks. Paljud Kodusõja vetera- nid osalesid Suure Isamaasõja lahingutes, kaardiväe Eesti las- kurkorpuses või teistes väeosas- des.

Kõigi Nõukogude rahvaste ja esmajoones vene rahva vennali- ku abiga vabanes eesti rahvas 1940. aastal kapitalistlikust ik- kest ja taastas oma kodumaal lõplikult nõukogude võimu. Koos teiste nõukogude rahvas- tega ehitab ka eesti rahvas inimkonna õnneliku tulevik- ku — kommunismi. Selleni jõu- ti läbi revolutsiooni lahingute, millede seas üks eredamaid oli Eesti Tööraha Kommuun.

Ajaloodoktor
ÜLO TAIGRO

KROONIKAT

ENSV kõrgema ja keskeri- hariduse ministri Käskkirjaga 13. novembrist 1978. a. vabastati dots. VALDEK JAANI p. MIK- KAL keemiateaduskonna dekaani kohuse täitmisest ja nimeta- ti TPI õppeprorektoriks.

Olla peremeheks igas küsimuses

NLKP XXV kongressil seati programmiliseks ülesandeks töö kvaliteedi igatine parandamine kõrgis rahvamajanduse lülides. Muidugi on see seotud ka kõrg- koolide tööle esitatavate nõue-

tega. Tänapäevane noor spetsialist peab omama mitte üksnes head erialast ettevalmistust, vaid ees- rindlikku maailmavaadet, laia silmaringi ja aktiivse ühiskon- nategelase kogemusi. Praegu

sõltub edu valitud erialal suu- resti sellest, kuidas töötab noor insener tööliskohetihvits, kuidas ta arvestab iga töötaja kaldu- vusi ja võimeid. Kaasaja toot- mine nõuab mitte üksnes kee-

rukate insenerlike- ja majan- dusprobleemide lahendamist, vaid oskust töötajaid kasvatada, teetada ja arendada nende initsi- aatiivi. Kui iga meie lõpetanu, olles veel üliõpilane, omandaks arvestavalt organisatsiooni juh-

(Järg 2. lk.)

ELKNÜ

Vestius- kaaslane on Mait Aadna

Olete lõpetanud TPI, mis nagu eeldaks masinatega tegelemist, aga tegelikult töötate inimestega. Kuidas see vahetus on toimunud, millised on need astmed, mida mööda jõudsite ELKNÜ Keskkomitee propagandasekretäriks?

TPI-sse astusin 1966. aastal peenmehaanika erialale. Siis oli kombeks, et kolhoosi sõitsid vastsed tudengid. Kui ma väikese hilinemisega bussi astusin, olid teised nimekirja järgi juba kontrollitud. Seetõttu kerkinis momendiks üldise tähelepanu objektiks. See seik andis rühmajuhendajale mõtte määrata mind kolhoosi sõitva rühma vanemaks. Kui algas õppetöö, «ülendati» mind rühmavanemaks, kelleks jäin instituudi lõpetamiseni. II kursusel valiti mind teaduskonna komsomolibüroosse, III kursusel sain teaduskonna sekretäriks, V kursusel ELKNÜ TPI Komitee sekretäri asetäitjaks. 1973. aastal olin TPI komsomolisekretär. Seal kutsuti mind juhtima ELKNÜ KK Üliõpilasosakonda. 1977. aastast on ELKNÜ KK sekretär.

Kuidas seostub õpitud eriala Teie praeguste ülesannetega?

TPI-sse õppima asudes huvitas mind peenmehaanika väga. Ühiselamu toakaaslastega uurisime erialakirjandust, et kõige uuega kursis olla. Korralik loengukonpekt saab olla vaid baasiks, millele tuginedes saab süveneda eriala peensustesse. Ka praegu püüan olla enam-vähem kursis erialal tehtavaga. Tehnilisest haridusest on tublisti kasu vahetult tootmisprotsessidega kokku puutudes. Ettevõtteid külastades suudan jälgida tehnoloogilist protsessi ja tean, kuidas see mõjub töötajate ühiskondlikule aktiivsusele. Muidugi nõuab komsomolitöö eriti poliitilist eriharidust ja selleski suunas tuleb enesetäiendamist pidevalt jätkata.

Mida annab komsomolitöö?

Kohesat kasu oodata on väär. Algul tuleb anda oma panus ja alles siis oodata, mida töö vastu annab. Eelkõige võimaldab ta kokkupuudet erinevate elualade esindajatega, kohtumisi ja kontakte huvitavate inimestega. Komsomolitöö aitab mõista maailma ning meie ühiskonna probleeme. Suur ühiskondlik koorumus juba instituudi päevil sundis end distsiplineerima, kindlat tegevuskava koostama ja sellest ka kinni pidama.

Milline peaks olema ideaalne komsomolitöötaja, kes on sellele lähedal?

Ta peaks olema haritud ja laia silmaringiga, selline, kes suudaks orienteeruda igapäevase elu paljudes küsimustes. Väga tähtis on suhtlemisoskus, oskus kiiresti leida ühist keelt ja vältida konfliktsituatsioone. Ka peaks tal olema soov aidata kaasainimest tema murede lahendamisel.

Sellisenäe on mulle eeskujuks olnud Ahto Vellamaa — praegune EKP KK sektori juhataja, kunagine TPI komsomolisekretär. Hea juht, esinemistel alati konkreetne, põhjalik ja parajalt enesekriitiline. Komsomoli tippjuhtidest Indrek Toome ja endistest veel ka Aare Purga.

Milline peaks olema tänapäeva üliõpilane?

Aktiivne ühiskondlikus elus ja püüdma maksimaalselt hästi õppida. Kolmemees ei ole aktivist, aga ka ainult õppimisega kaugale ei jõua. Õppetöö kontrollimine on rohkem dekanaatide ülesanne, komsomolile jääb kasvataja ja suunaja osa. Selle kõige massilisemaks vormiks on leninlik arvestus, mille üheks osaks on ÜPP. Igale tudengile peaks olema leitud konkreetne, teda huvitav ülesanne, mida täidetaks ka tegelikult, mitte aga ainult paberil. Vaheldus ühiskondliku ülesande näol aitab tõsta õpitöö kvaliteeti, muudab tudengielu sisutihedamaks. See oleks lühidalt tudengi olemus. Välimus olgu nooruslik, vastav igalhe maitsele. Komnoored peaksid rohkem mõtlema sellele, et komsomolimärgi kandmine ei ole kusagil keelatud. Ta sobib iga riietuse (ka teksaste) juurde, sest ta näitab noorte inimeste kuulumist ühte organisatsiooni.

Kas TPI komsomoliorganisatsioon erineb teistest omataolistest?

Üldjoontes on kõik komnoored igal pool sarnased, kuigi iga kõrgkooli eripära annab oma komsomoliorganisatsioonile iseloomuliku näo. Seda on märgata eelkõige komsomolaktiivi juures. ERKI ja Konservatooriumi omad on tagasihoidlikumad, sest neis õpitavad erialad nõuavad pidevat tegelemist erialaga, et tasemel püsida. Ülikooli omad on tugevad teoreetilistes küsimustes, tunnetavad probleeme sügavuti. TPedI-i omad on eelkõige pedagoogid, tugevaks küljeks on kasvatuslikud küsimused. «Rauakooli» omad orienteeruvad paremini tootmises, on enamuses praktikud ja ratsionalistid. TPI komsomoliorganisatsioon on tubli. Tööd seal tehakse ja püstitatud ülesanded täidetakse, aga leidub veel ka puudusi. Täpsustama praegu ei hakka, vaatame kuidas hakkab tööle uus aktiiv.

Millised on teie praegu sidemed TPI-ga?

Eriala kateedritega kahjuks tihedaid sidemeid säilinud ei ole, kui välja arvata TPI-s töötavad kursusekaaslased. Komsomoliorganisatsiooniga aga puutun tööasjus tihti kokku. TPI-st on tulnud ja tuleb pidevalt komsomolaktiiviste, rajoonikomiteede sekretäre, KK liikmeid, EÜE aktiiv... Ja see on tore, annab tunnistust tugevast organisatsioonist.

Tänavusel, mitme suure juubeli aastal, tervitan kogu instituudipere, üliõpilasi, õppejõude. Soovin jõudu ja jaksu meie ajastu ülesannete lahendamiseks. Edu töös ja ühiskondlikus elus!

TP kaastööline MEELIS PÄÄRO

P. S. Pilt pärineb Mait Aadna TPI-päevilt ja me leidsime selle kino-foto kabinetis arhiivist.

Olla peremehiks igas küsimuses

(Algus 1. lk.)

timise põhialused, ühiskondlik-poliitilise töö kogemused, psühholoogia ja pedagoogika põhitõed, annaks see meie ühiskonnale mitte ainult majanduslikku, vaid ka suurt sotsiaal-poliitilist efekti.

Üliõpilaste kommunistlikul kasvatusel omavad erilist tähtsust sellised vormid nagu leninlik arvestus, noorlektorite kool, üliõpilaste tööde konkurssid, ühiskondlik-poliitiline praktika, osavõtt ehitusmaleva tööst, osavõtt ÜET tööst. ÜET ülesandeks on ühiskondlike erialade õpetamise korraldamine ja organisatsioonilis-metoodiline juhendamine kõrgkoolis.

Viimastel aastatel on eriti elavaks kujunenud ühiskondlike erialade teaduskonna (ÜET) töö, kus luuakse täiendavad võimalused üliõpilaste ülitamiseks ühiskondlik-poliitilisse ja sotsiaal-kultuurilisse tegevusse. Praktika näitab, et ühiskondlike erialade teaduskonna lõpetajad kujunevad meie eesrindlike saavutuste ja ühiskonnateooria andekateks propagandistideks.

Meie instituudi ÜET ajalugu ulatub nagu teisteski Nõukogudemaa kõrgkoolides 60-ndate aastate algusesse. Nende aastatega on ÜET lõpetanud ligi 4500 üliõpilast, kes on omandanud lisaeriala ning enamik neist jätkab oma huviala viljelemist töökohtadel.

Praegu on teaduskonna tööd korraldavaks tähtsamaks normatiivseks aktiks Eesti NSV Kõrgema- ja Keskerihariduse ministri käskkirjaga 11. oktoobrist 1977. a., kus märgitakse: «Ühiskondlike erialade omandamine kõrgkoolis peab kaasa aitama üliõpilaste ideelis-poliitilise kasvatus- ja arendamisele ja nende ühiskondliku aktiivsuse tõstmisele, igakülgset arenenud, teatud huvialadel ühiskondlik-

kuks tööks kogemusi omavate noorte spetsialistide ettevalmistamisele.» Nii on üliõpilaste osavõtt ÜET tööst ühiskondlik-poliitilise praktika tähtsamaks koostisosaks, teatud eriala omandamine aga tähtsa komsomoliüleande täitmiseks. Üliõpilaste aktiivne tegevus ÜET-s fikseeritakse vastavates dokumentides. Nii kantakse õppeaasta lõpul üliõpilasele omistatav lisaeriala ÜPP arvestusraamatu VI osasse. Aktivistid, kes täidavad organisatsioonilisi ülesandeid, saavad sissekande ÜPP arvestusraamatu IV osasse kui pideva ühiskondliku ülesande täitmise eest. Veel tehakse vastav märke instituudi lõpetaja iseloomustuses.

Õppetöö teaduskonnas toimub peale päevase õppetöö lõpu ning sõltuvalt erialast kestab 1-2 aastat. Õppetöö toimub programme ja õppeplaanide alusel, mis koosnevad teoreetilistest osast, praktilistest harjutustest ja õppekursioonidest. Erialade juhendajateks on reeglina instituudi õppejõud, sellised oma eriala entusiastid nagu prof. L. Mölder, prof. L. Paal, dots. K. Vimmsaare, v.-õp. H. Väinu, dots. V. Parol, dots. J. Dudkin, vanemõpetaja A. Toomsoo, üliõpilasklubi direktor O. Pihlamägi jt. Mõningatel juhtudel viivad õppetöö läbi mujalt kutsutud spetsialistid.

Teaduskonnas omandatavad erialad võib liigitada kolme põhirühmi: ühiskondlik-poliitilised, kultuur-hariduslikud ja rakenduslik-sportlikud.

Esimesse gruppi kuuluvad meil sellised erialad nagu noorlektor, ateistliku kasvatus- ja ühiskondlik organisatsioon, poliitinformaator välispoliitika alal, ühiskondlik välisühete instruktor, reporter-kirjasaatja jt.

Teise põhirühmi moodustavad taidlusorganisatsioon (rahvatants, peotants, puhkpill, koor, huvi-

alaklubi organisatsioon), diskor, ühiskondlik fotoinstruktor, näitliku agitatsiooni ühiskondlik instruktor (see on praegu Tallinna kõrgkoolide vaheline kursus) jt.

Viimase grupi esindajateks on spordiinstruktor ja -kohtunik, keskkonnakaitse ühiskondlik instruktor, töökoha ratsionaalse organiseerimise instruktor jt. Seega kokku paarikümne eriala ümber, mis loob reaalset eeldused, et enamik üliõpilasi leiab endale soodsa võimaluse huviala väljaarendamiseks.

ÜET nõukogu, tihedas koostöös instituudi rektoraadi, partei-, ametiühingu- ja komsomolikomiteega on saavutanud teatud taseme tõusu läbiviidavate õppuste ja praktikumide osas. Edaspidi pole enam plaanis õpetatavaid erialasid suurendada, vaid tähelepanu keskpunkti jäävad õppetöö kvaliteedi näitajad: õppeprogrammide täiustamine, võitlus väljalangemisega, õppeprotsessi parem näitlikustamine jne. Muidugi seonduv nende probleemide lahendamine suuresti teaduskonna materiaalse baasiga. Nähtavasti tuleks esmalt leida teaduskonnale ruum, siis on võimalik asuda õppetööd ka perspektiivsel planeerimisel.

Arvestades ühiskondlike erialade teaduskonnas õppijate arvukust, tuleks leida võimalusi vähemalt üheks palgaliseks ametikohaks. Hea eeskuju on siin olemas vabariigi teiste kõrgkoolide praktikas.

Veel ootab lahendamist meie instituudi õppejõudude stimuleerimise süsteem, kes seni ühiskondlikul alusel teaduskonna tööst osa võtavad, juhendades vastavaid erialasid. Teaduskonna nõukogu on seisukohal, et spetsialistide ettevalmistamise tasel on võimalik tõsta ka lisaeriala sügavamal omandamisel.

ÜET dekaan
TÕNIS HÄRM

TEADMISTE, OSKUSTE JA KOGEMUSTE PAGAS

Ühiskondlik-poliitilise praktika (ÜPP) eesmärk on kindlustada igale kõrgkooli lõpetajale teadmiste, oskuste ja kogemuste pagas ühiskondlik-poliitiliseks ja organisatoorseks tööks kollektiivis.

Üliõpilane kui tulevane tootmisjuht peab saama ulatusliku ettevalmistuse tootmiskollektiivis töötamiseks. Selle saavutamiseks aitab palju kaasa kõigis Eesti NSV kõrgkoolides läbiviidav ühiskondlik-poliitiline praktika. Mida ÜPP endast kujutab? Miks teda vaja on? Nendest küsimustest tulebki allpool juttu.

ÜPP on õppekasvatustsüsteemi lahutamatu osa, mis võimaldab süvendada üliõpilaste teadmisi marksistlik-leninliku teooria alal ning muuta need veendumusteks ja tegevusjuhiseks.

ÜPP koosneb viiest kohustuslikust osast.

* Teoreetiline kursus: «Ühiskondlik-poliitilise ja organisatoorse töö alused».

* Ühiskonnateaduslike uurimistööde, referaatide ja loengutekstide koostamine.

Siinkohal pole liigne meenutada, et ühiskonnateaduste teaduskonna poolt pakutavast laiaast temaatikast leiab igaüks teda huvitava teema referaadi või uurimistöö tarvis.

* Lektor-propagandisti oskuste omandamine. Selleks aitab kaasa osavõtt Noorte Lektorite Kooli tööst.

* Pidevate ühiskondlike ülesannete täitmine.

* Ühiskondlik töö praktikabaasi kollektiivis.

Alahinnata ei tohi viimast punkti, kuna tootmisettevõttes on ühiskondlike organisatsioonide töö mõnevõrra erinev samade organisatsioonide tööst õppeasutustes. Selle eripärasuse tundmaõppimine ja kogemuste omandamine on võimalik ainult aktiivse osavõetuga ettevõtete ühiskondlikust tööst tootmispraktika ajal.

Et oleks võimalik stipendiumi

ja lisapallide määramisel arvestada üliõpilase ühiskondlikku aktiivsust ja tööse suhtumist, siis on kasutusele võetud ÜPP-raamatud. ÜPP-raamatutäitmine eest peab hoolt kandma iga tudeng ise ja ta peab laskma sinna teha õigeaegselt sissekanded ühiskondlik-poliitilise tegevuse kohta.

Iga semestri lõpul toimub õpperühmas ÜPP atesteerimine, mille käigus antakse üliõpilasele hinnang tema ühiskondlik-poliitilise tegevuse kohta. ÜPP atesteerimine toimub individuaalselt komisjoni ees, millesse kuuluvad rühma komsorg, rühmajuhendaja ja teaduskonna komsomolibüroo liige.

ÜPP kulgemist semestri jooksul õpperühmas kontrollib teaduskonna komsomolibüroo.

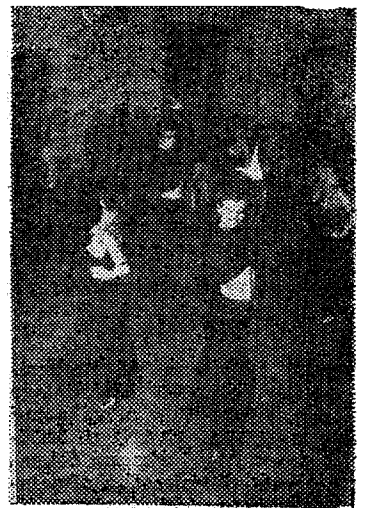
Komsomolikomitee ÜPP komisjoni esimees
LEMBITU MERDIK
MA-71

Eelmisel nädalavahetusel andis Glehni lossis 3 kontserti Riia Popovi-nimelise raadiotehase varieteedrupp R. Dzenise juhtimisel. Pikemalt ansambli kohta vt. 29. sept. TP, täna piirdugem Sven Arbeti piltidega.

NB!

ÜHISKONDLIKUD
AUTOINSPEKTORID!

Reedel, 24. novembril kell 20 koguneda Tallinna Linna Autoinspeksiiooni Lasteoktu t. 31 tuba 1, et võtta osa patrullreidist linnas.

30. novembril algusega kell 16.00 on aulal Spordiklubi XIX aruandlusvalimiskongress.

Tänavune aasta on Spordiklubile eriti tähtis: Spordiklubi saab 30-ks. TPI-s loodi kehakultuurikollektiiv kohe pärast Tallinna vabastamist 1944. a. lõpul. Kollektiivi liikmeks oli siis 65 üliõpilast.

TPI tudengite algatusel loodi kontakt teiste Tallinna kõrgkoolidega ning ühiselt korraldati üliõpilaste hulgas sporditööd. Populaarsemateks spordialadeks instituudis olid tollal võrkpall ja kergejõustik.

7. mail 1948. a. võttis VSÜ «Kalev» Kesknõukogu presiidium vastu otsuse moodustada TPI-s spordiklubi. Selle otsuse ellurakendamiseks toimus 4. juunil Koplis, tollases instituudi peahoones TPI Spordiklubi asutamise koosolek, kinnitati põhikirja ning valiti juhatus. Esimeseks spordiklubi juhatajaks esimeheks valiti Harri Eesmaa, praegune haldusprorektor.

Spordiklubi moodustamine andis uue hoo kehakultuuri ja sporditöö arendamiseks. Juba esimesel tegevusaastal moodus-

30 SPORDIKLUBI AASTAT

tati 13 spordisektsiooni ja klubi liikmete arv tõusis 509-ni.

Alguses tuli töötada küllalt rasketes tingimustes. Treeningute läbiviimiseks puudus oma baas, materiaalsed tingimused olid tagasihoidlikud. Vaatamata mitmetele raskustele võttis tolleaegne Spordiklubi juhatus ette ulatusliku programmi kehakultuuri ja spordi arendamiseks instituudis. 1949. a. septembris toimus esimene TPI spartakiaad, 9-1 spordialal. Spartakiaad lõppes üliõpilaste ja õppejõudude rongkäiguga ning kergejõustiku võistlusega Kadrioru staadionil. Nii pandi alus massilistele spordiüritustele ja headele traditsioonidele.

30 aasta jooksul kasvas Spordiklubi liikmete arv, kasvas ka töö ja tegevuse maht.

Käesoleval ajal hõlmab Spordiklubi 7. kehakultuurikollektiivi, kuhu kuulub üle 5500 liikme. Viiakse läbi traditsioonilist teaduskondadevahelist sparta-

kiaadi 15 spordialaga, kus osaleb tavaliselt üle 1000 üliõpilase. Samuti viiakse läbi massilisi üleinstituudilisi tervise- ja rahvaspordiüritusi: Võidupühamatk (osalejaid üle 2800), I kursuse VTK sügismatk, laske- ja ujumisevõistlused jne. Mitmendat aastat võisteldakse rektoraadi rändkarikale massilise kehakultuuri ja sporditöö eest.

Suurt tööd massispordi arendamisel teevad teaduskondade ja õppejõudude kehakultuurikollektiivid. Nende initsiatiivil viiakse läbi õpperühmade- ja kateedritevahelised spartakiaadid. On välja kujunenud deviis «Sport igasse õpperühma!». Õppeaasta jooksul toimub instituudis ligi 300 massilist ja tervistavat spordiüritust, milles osaleb üle 25 tuhande üliõpilase ja õppejõu-teenistuja.

Spordiklubi laiahaardeline tegevus toetub ühiskondliku aktiivi ja kehalise kasvatus kateedri õppejõudude koostööle. Aktivistidest tahaks siin märki-

da spordiorganisatoreid T. Pügi, R. Kala, J. Marjundi, H. Kass, T. Kivimägi, R. Riismann, K. Tšesnokov, V. Krabo, M. Terno, T. Kuusik, E. Oun, õppejõud P. Tõnsberg, M. Ideon, J. Tanner, A. Vaimel, T. Kangilaski, A. Kilk, A. Oik, K. Mägi, U. Purru ja paljud teised. Suure ja tänuväärse töö on teinud teaduskondade spordikuraatorid V. Peegel, H. Kaselaan, V. Topaasia, H.-M. Pajumägi, T. Tarve, R. Vipper, A. Nurme, T. Ojasaar, R. Nõu, A. Rõbakov ja V. Viikmäe.

Palju eriaid lehekülgi instituudi spordikroonikasse on kirjutanud meie tippsportlased. 1960. a. Rooma olümpiamängudel saavutas Aleksander Tšutšev hõbemedali purjespordis ja Veiko Siimar pääses 100 m seliujumises finaali, Mehiko olümpiamängudel saavutas hõbemedali teenelise meistersportlane Priit Tomson. P. Tomsoni tegevus oli instituudiga tihedalt seotud. Ta on kol-

mekordne Euroopa meister ning kahekordne maailma-meister. Tänavu tuli maailma-meistriks meie endine üliõpilane võrkpallur Viljar Loor. Euroopa meistriks on tulnud V. Loor ja T. Lepmets, J. Kravets ja T. Dolotovskaja. NSVL meistrivõistlustel medalitoojateks olid purjesportlane A. Taimre-Spitz, orienteeruja J. Miljan, kergejõustiklased J. Vestli-Sandbank, H. Rausberg, T. Berendsen, P. Paalo, T. Suurvälgi, allveespordis T. Dolotovskaja, K. Kõrm, J. Kravets, korvpallurid V. Suurkask, A. Suurkask, E. Parbo, P. Kokk, võrkpallis V. Loor. Kõrgeid sportlikke tulemusi on saavutanud paljud teised TPI sportlased.

Aastate jooksul on rajatud organisatsiooniline ja materiaalne alus Spordiklubi edukaks tööks, me tunneme tugevat toetust instituudi ühiskondlike organisatsioonide ja rektoraadi poolt. Kõik see eeldab, et Spordiklubi suudab toime tulla tema ette püstitatud ülesannetega ka tulevikus.

Spordiklubi juhataja esimees
VLADIMIR STEPANISIN

Harry Erm ei valetanud

(Vt. ka TP 3. nov. 1978)

15. novembril pool tundi enne rahvusvahelisele üliõpilaste võistlusele pühendatud IV korvpalliturniiri algust võis Spordihoones näha, kuidas pall käis käest kätte, «Kapa» tegi eluga trenni. Kas mitte jõuvarude ülehindamine, seda enam, et meelepeaksid olema eelmise turniiri valusad kaotused? Vist mitte, hoopis psühholoogiline allavõitlus vastasele. Vaatasin registreerimislehti, olukord oli selline. Eelmise turniiri võitjal «Noorte Hääl» kirjas 8 meest, TPI komsomoliteedid eest väljas 7 tudengit (kahjuks jäi eemale 1976–1977. a. pronks ELKNU Keskkomitee) ja siis «Kapa», kes pani paberile vaid kümme tähte, aga pink oli veel pikk-pikk (38 tegevliiget).

Onneks või õnnetuseks, aga aga ei lehemehed ega üliõpilased lasknud ennast ühvardavast ohust «Kapa» poolt segada ning esitasid turniiri avamängus tasavägise partii. Poolaeg 19:19. Kuidagi ei suutnud TPI poisid katta «Noorte Hääl» snaiiperit P. Järvat (20 punkti) ja vastupidi — ajakirjanikud M. Parve (22 punkti). Viskeduell lõppes 43:33 ja TPI komsomoliteedid oli saanud revanši eelmise aasta kaotuse eest.

Mis viga on tulla värskest väsinud vastase vastu. «Kapa» võitis poolaja «Noorte Hääl» 23:16. Ja ausalt öelda olid ikka õppejõud mänguliselt paremad ka, mis väljendus skooris 51:37. Väike lohutud duellidüüdi näol aga P. Järvale «Kapa» nr. 35 A. Paisti vastu (15:14).

Finaalmäng «Kapa» — TPI komsomoliteedid vahel algas punkt-punktiheitlusega. Siis aga tudengite mõõn, 12 punkti järjest kaplastele ja poolajale mindi 23:12. Sama kordus teisel poolajal. Algas hea, edasi jälle komsomoliteedidele eksimuse järel ja vastaste kiirrünnakud, üks vigastusega, teine vigadega väljas ja nii oli TPI varumeeste pink tühi, vigade limiit ka platsil otsakorral. Eks see kõik mõjutatud. Mida kaotilisemaks muutus üliõpilaste mäng, seda organiseerituma ilme omas õppejõudude oma.

«Kapa» tuli võiduga 54:27 kolmandat korda turniirivõitjaks. TPI komsomoliteedid näitas üles arukust (mis sa ikka kempled, kui kool alles lõpetamata) ja oli jällegi teine. «Noorte Hääl» — müllune eestlane, oli seda ka sel aastal, ainult tagant poolt, s. t. meeskond tuli pronksile.

3 suurimat «pahandusetegijat» olid: M. Parv 36 punkti (TPI komsomoliteedid), P. Järva 35 punkti («Noorte Hääl»), A. Paist 34 punkti «Kapa».

TARMO VEER

17. novembril toimus ehitusteaduskonna kehakultuurikollektiivi aruandlusvalimiskongress. Kuulati aruandlust 1977/78. 6-a sporditöö kohta. Teaduskondadevahelisel 29. spartakiaadil võisteldi 15 spordialal. E-teaduskonna mehed esinesid edukalt võrkpallis, suusatamises ja vabamaadluses, kus saavutati I koht, ning väravallis, orienteerumises ja jalgpallis, kus saavutati II koht. Kokkuvõttes saavutasime L-teaduskonna järel meeste arvestuses igati tubli II koha. Võrdluseks: 1976/77. 6-a. olime V ja 1978/77. 5-a. III kohal. E-teaduskonna naiskondade parimateks saavutusteks olid üllatusvõit kergejõustikus ja II koht võrkpallis, rühmvõimlemises, ujumises ning sportvõimlemises. See tõi E-teaduskonnale naiste arvestuses Keemia- ja majandusteaduskonna järel hinnatava III koha. Võrdluseks: 1974/75 — VI, 1975/76 IV, 1976/77 III koht. Selline ühtlane esinemine tagas ehitusteaduskonnale 29. spartakiaadil ülidesikoha spordimeisterlikkuse alal ja II koha massispordi-arestuses.

«KALEVIPOEG» E-TEADUSKONNALE

Selleaeg võeti majandusteaduskonnalt üle pikka aega nende käes olnud spartakiaadi üldvõitja rändkarikas «Kalevi poeg». Võit oli seda tordam, et mõeldud spartakiaadi-aasta langes kokku TPI Spordiklubi XXX aastapäeva tähistamisega.

Edu pandiks oli töö, mille tegid koostööks teaduskonnade komplekteerimisel ära teaduskonna hooldeõppejõud Valdur Topaasia ja Tiitu Ojasaar ning k/k nõukogu esimees Rein Kala (EE-61) ja Tiitu Valikuga (EE-62, eelmise 6/a numeratsioon).

Teaduskonnasise sporditöö peamiseks ülesandeks on õpperühmade vahelise spartakiaadi läbiviimine. Mõeldud õppeaasta spartakiaadi kavasse kuulus 12 spordiala. Teaduskonna 43-st õpperühmast võttis spartakiaadivõistlustest osa 41 õpperühma. Kursustest oli aktiivsem

II, järgnesid I ja III. IV ja V kursuse osakaal jäi tunduvalt väiksemaks. Arvestades osavõtte arvutusi, osutusid populaarsemateks spordialadeks korv-, võrk-, värav- ja jalgpall.

Õpperühmade vahelises arvestuses tulid spartakiaadi võitjateks järgmised õpperühmad: 1. EE-41 (spordijuht Toivo Kivimägi), 2. EE-61 (Lembit Tammaru) 3. ED-21 (Andrus Kaldal).

Tublimad õpperühmad olid veel ET-41, EE-42, EE-21, EE-22, EE-28 ja EE-62. Ühestki spordialast ei võtnud aga osa õpperühmad EK-101 (spordijuht Arvo Rändva) ja EE-107 (spordijuht Sergei Grigorjev).

Spordialade läbiviimise põhiraskest lasus alade peakohtunikele, kelleks olid põhiliselt k/k nõukogu liikmed või eritreeningutel käivad üliõpilased. Oma ülesannetega tulid

hästi toime Lauri Lepikuit (ET-42), Tiitu Valik (EE-62), Arvo Tahk (ET-62) jt.

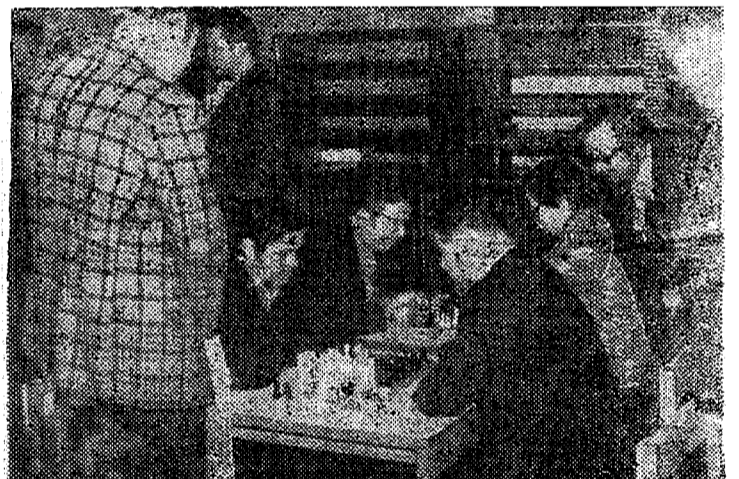
Mõeldud spartakiaadi võib lugeda kordalõpuks, sest kõik planeeritud spordialad viidi läbi ja neis osavõtt oli suurem kui eelnevatel aastatel.

Ehitusteaduskonna sporditööd juhtis 1977/78. õppeaastal 12-liikmeline k/k nõukogu. Alates 1978. aastast on nõukogu esimeheks olnud Rein Kala, kes suurepärase organiseerijana on suutnud kogu teaduskonna spordielu elavamaks muuta. Tema juhtimisel on ehitusteaduskonna sporditöö jõudnud instituudis esikohale. Tahaks loota, et uus nõukogu, mille esimeheks valiti Arvo Tahk, suudab kättevõidetud positsiooni hoida.

LEMBIT TAMMARU
E-teaduskonna k/k nõukogu liige

▲ Suure maleduelli tulemusel avaldasime eelmises TP-s. Täna meenutuseks veel paar pilti. Ühtlasi tänu korraldamisel nähtud vaeva eest A. Keevalikule ja U. Purrule. SVEN ARBETI fotod.

Õppejõudude ja teenistujate XV spartakiaad

Mõeldud spartakiaadil valmistasime ette 97 VTK-märklasi, see on tubli saavutus. Tublimad VTK-märklaste osas on füüsikaline keemia 81,8% (spordiorganisator T. Nirk), elektrisüsteemid 81,0% (E. Tiigimägi), arvutuskeskus 79,5% (T. Kangilaski), statistika 75% (A. Tammeraid), kehaline kasvatus 72,0% (A. Nurme). Spordiaud meie õppeasutusele ei too aga mäe, poliitilise ökonomia, ehitustehnoloogia, graafika jt. kateedrid.

Massilisuse osas võinuks osavõtt üritustest olla veelgi suurem, kuna enamik üritusi toimus heades ilmastikutingimustes. Vabandada end «ma ei teadnud?» taha pole ka alati õige, sest kuulutused olid alati väljas ja ka spordiorganisatorid omalt poolt teinud küllaldaselt selgitust.

Millea vabandada üleinstituudilistest Võidupühamatkast vähem (285) osavõttu? Kas ainult sellega, et kõvasti tagant ei sunnitud või...? Igatahes au see meie töötajatele ei tee. Kontrollkaartide alusel ei olnud

ühtegi osavõtjat elektroonika, raadiotehnika, graafika, poliitilise ökonomia, teadusliku kommunismi, majandusmatemaatika ja ehitustehnoloogia kateedrist. Samal ajal aga oli rohkesti osavõtjaid eksperimentaaltöökojast (E. Saa), masinaelementide (I. Kleis), elektronarvutite (A. Keevalik), elektrisüsteemide (E. Tiigimägi), statistika, info-tööstuse kateedrist ja raamatukogust.

Tubliit esinesid meie töötajad ENSV kõrgkoolide töötajate spartakiaadidel, tulles kindlalt üldvõitjaks. Kõrgkoolide meistriteks tulid suusatajatest — Raaja Aluvee, Ebe Agan, Kristi Mägi, Viive Armei, Rein Nõu, Enn Tulik ja Ülo Rooma, maletajad — Malle Vahemets, Enn Timma, Vello Talts ja Lembit Valdmaa; korvpallurid — Aadu Krevald, Hillar Kangur, Rein Kaarepere, Ülo Tartu, Andres Paling, Pärtel Tõnsberg ja Aadu Paist.

XIII Balti spartakiaadil olime aga liialt «külalislahked» — III koht. Võitsid ainult meie tennisistid — Rein Reile, Jüri Lamp,

Valdur Topaasia, Andres Opik ja Riina Jäätmäe.

Igal aastal on juurde tulnud uusi kollektiive, kus kehakultuurirühmades on muutunud muude tegemiste lahutamatuks osaks. Juba tuntud kollektiivide — elektrisüsteemide, füüsikalise keemia, arvutuskeskuse, toiduainete tehnoloogia (spordiorg. K. Mägi), matemaatika (H. Koppel) kõrvale asusid ka soojusenergeetika (H. Arro ja A. Paist), elektroonika alused (A. Kont ja A. Kilk), elektronarvutid (A. Keevalik ja M. Plakk), masinaelementid (I. Kleis ja T. Remi) jt.

Kogu kollektiivi kaasahaaramisel on väga palju kateedrijuhataja abist spordiorganisatorile.

Kateedrite ja allasutuste vahelised võistkondlikud koroonavõistlused toimuvad 29. novembril, algusega kell 17.00 Spordihoones, võistkondlikud lauatenisevõistlused aga 6. detsembril kell 17.00 Spordihoones.

Rohkearvulisemat osavõttu XVI spartakiaadi üritustest!

UNO PURRU

VÄRAVPALLIVÕISTLUSED

17.–19. novembril toimusid Spordihoones ENSV kõrgemate koolide meistrivõistlused väravallis. Naiskondadest saavutas esikoha TPI. Teiseks tuli TRU ja kolmandaks TPedi. Naiskond mängis koosseisus: Aija Burgarina (AO-77), Veeva Kuntkina (AO-77), Nellil Pakki (LS-37), Galina Petrova (KA-17), Irina Suvorova (MM-37), Tatjana Zuk (EK-57) ja Marina Vorozekina (AJ-77). Turniiri parimaks naismängijaks tunnustati Marina Vorozekina.

Meeskondade turniiril reastusid võistkonnad järgmiselt: 1. TRU, 2. EPA, 3. TPedi, 4. TPI.

KAIVO THOMSON

K-KEHAKULTUURINÕUKOGUS

Neljapäeval, 16. novembril toimus keemiateaduskonna kehakultuurinõukogu aruandlusvalimiskongress, kus tehti kokkuvõtteid mõeldud aastast ja arutati eesseltsi ülesandeid. Rahvast oli igast rühmast pluss õppejõud, kokku üle 50 delegaadi. Aruande k/k nõukogu 1977/78 6-a. sporditööst tegi nõukogu esimees Jaan Marjundi (KU-91). Edasi võtsid sõna Valev Kuusemäe (KA-51), kes rääkis spordimängudest, Mare Terno (KU-91) — komsomoli ja spordi sidemetest ning teaduskonna prodekaan. Ühisel häälel tunnustati nõukogu töö rahuldavaks ja valiti selle uus koosseis, ning delegaadid TPI Spordiklubi 19. kongressile. Räägiti ka käesoleva spartakiaadi läbiviimise muredest. Kongressi lõppes mõeldud õppeaasta parimate sportlaste autastamisega medalite ja diplomitega.

R. G.-ff
(KU-51)

Tõnnitleme

EINO VALLASTE 60

Elektrotehnika aluste kateedri dotsent Eino Vallaste saab 25. novembril 60-aastaseks. Juubilar sündis Saaremaal, seal algas ka tema koolitee. 1936. a. töid leivateenimise mured noormehe Tallinna. Siin lõpetas ta Tallinna 12. Keskkooli. 1943. a. astus E. Vallaste Tallinna Tehnikaülikooli (TPI), mille lõpetas 1951. a. elektrimasinate ja -aparatuuride erialal. Paralleelselt õpingutega kõrgkoolis alustas juubilar pedagoogitööd keskkoolides, Tallinna Polütehnikumis ja Kalandustehnikumis.

TPI-ga on E. Vallaste tihedalt seotud alates 1. sept. 1960. a.,

mil ta asus tööle tehnilise joonestamise ja kujutava geomeetria kateedri assistendina. Peatselt aga andis vana arm end tunda ja elektromagnetilise välja toimel paigutus juubilar ümber algul tööstustevõtete elektrifitseerimise kateedrisse, seejärel oma praeguste kolleegide hulka — elektrimasinate (praegu elektrotehnika aluste) kateedrisse.

Dots. E. Vallaste on aastate vältel andnud üliõpilastele edasi oma sügavaid teadmisi elektrimasinate alal, olgu siis loengute või laboritööde, kursuse- ja -diplomiprojektide juhendamise kaudu või praktikajuhendajana. Ka on ta teinud mahuakat meetodikatööd, olnud rühmajuhendajaks, 2 aasta vältel tegutsenud teaduskonna a/u büroo esimehena...

Teadustööd on E. Vallaste teinud eelkõige elektromagnetiliste pumpade valdkonnas, uurides põhiliselt ühepoolsete lineaarsete induktoritega MHD-masinaid eesmärgiga kasutada neid sulametalli rentranspordis. Oma uurimuste tulemustest on ta avaldanud rea artikleid ja seadnud kokku kandidaadiväitekirja, mida kaitses edukalt 1966. a. kevadel.

Juubilaris on endale kindla paiga leidnud ka spordipisik. Lauatennis on ta kateedri liider. Ühena esimestest jõudis E. Vallaste VTK kuldümärgi normide täitmiseni. Suusarajal aga peavad nooremad end tublisti pingutama, et temaga sammu pidada.

Soovime juubilarile tugevat tervist, nooruslikku indu ja kuhjaga õnne veel paljudeks aastateks!

Kolleegid elektrotehnika aluste kateedrist

«ATHEOSE» 13. TEGEVUSAASTA

Möödunud reedel oli «Atheose» 77. klubiohtu. Sel semestril jõutakse õhtute arvusaasta kahele viimasele numbrile järele. Üldse on üritusi (ekskursioone, loenguid-vestlusi, konkursse) olnud kaugelt rohkem, osavõtjaid klubiohtudel 3439, muudel ettevõtmistel üle 5000. «Mis on TPI ühes vanimas huvialaklubis uut?» pärisime klubi presidendinõunikult, Eesti NSV teenelisel kultuuritegelaseltsel Kuulo Vimmisaarel.

«Uus ja vana eksisteerivad alati koos. Niisugune on elu dialektika. «Atheoselgi» on olnud vanad traditsioonid, millest meeleldi kinni peame. Nii oli reedel, 13. oktoobril «Evas» ebauskuude õhtu mälestusi, viktoriini ja lustakate horoskoopidega. Ootamatult uus oli aga see, et meie avalikustele tulid sel aastal peamiselt teise ja vanemate kursuse tudengid. Esmakursuslased ei suutnud tänavusel keerukal sügisel veel klubitüristustega kohaneda.

Sama korras teisel klubiohtul, 27. oktoobril, kuigi teema ja esinejad olid uued ning huvitavaid. TRÜ õppejõud Helgi Sillaste näitas suurepäraseid diapositiive ja kõneles oma Vatikani-muljetest nii elavalt, et kuulajail jäi tunne, nagu oleks ta ise Roomas ära käinud. Pealegi oli alles eelmisel nädalal valitud uus paavst Johannes Páulus II (Krakovi kardinal Karol Wojtyła). See oli sündmus, mis nõudis kommentaari ja tegi õhtu teema väga aktuaalseks. Huvi pälvis Vatikani postmarkide kollektsioon, kus ei puudunud isegi viimase paavsti surma järel välja antud margiseeria ja erümbrik «Cede vacante 1978».

«Alles kohtumisõhtule (17. novembril «Pikos») ilmnes arvukamalt ka esimese kursuse üliõpilasi, kelle küsimustele vastas NSV Lääne Ministrite Nõukogu juures asuva Usuasjade Nõukogu Eesti NSV voliniku asetäitja, Eesti NSV teeneline jurist Kalju Oja. Põhjalikud ja vaimukad vastused küsimustele, mida oli kolmekümnest kandidadist, pälvitsid koosolijate üldise heakskiidu. Kuna oli üliõpilaspäev, oli seekordne viktoriin enam kõrgkooli kui

ateismi ja kiriku kohta, tordid auhindadeks aga traditsiooniliselt maitsvad.

Päris uus on «Atheose» president Ilme Riit (LS-51), kes alles astus ametisse. Uued on ministrid Liivi Hansen (LA-51) ja Tiit Sirel (TR-31). Vanast juhatusest on alles Riina ja Vambola Kirsid (vastavalt TI-91 ja ET-91).

«Atheose» teenekas ekspreident Ants Liimets, kellele TPI komsomoliorganisatsiooni juhtimine ja diplomandisus ühe mehe jaoks liiga suure koorma välja annavad, valiti klubi seitsmendaks alatiseks auliikmeks. Suur tänu talle tehti ja toreda töösuhetumise eest!

Uus on klubi aktiivsemate liikmete kaasalöömine «Atheose» abiga ÜET-s loodud ateistliku kasvatusöö organisatorite erialal. Lisaks 30-tunnisele teoreetilisele ateismikursusele ja noorteklubi praktilisele tegevusele, milles igakuks peab vähemalt 20 tundi osalema, teevad nad läbi erikursuse «Religioon ja kunst», mida põhiliselt juhendab oma ala suur entusiast, kunstiteadlane Eda Liin. Seni on toimunud 2 teoreetilist õppust ja 2 ekskursiooni, mille jaoksul tutvuti mõnede Tallinna kirikute arhitektuuri ning neis hoitulevate kunstiväertustega (I. P. Zarudnõi ikonostaas, H. Rode altar).

Igal aastal on uudsetest ettevõtmistest kõige meeldivam see, et ikka leidub uusi tudengeid, kes ateismiklubis «Atheos» tahavad kaasa lüüa. Neile head pealehakkamist!

Teadmiseks asjast huvitatule: selle semestri viimane klubiohtu on reedel, 1. detsembril kell 19 «Pikos». Kõne alla tulevad India usundid ja reisi- ning pildimuljed sellelt kaugelt maalt, kus EUE aktivistina käis üks «Atheose» ministrid. Tule, vaata ja kuula — oma silm on kuningas ja kõrv keiser! Ühtlasi võetakse sel õhtul klubi liikmeks vastu neid, kes juba kolmel ateismikritusel on osalenud.

Usutles RIINA KIRS
TI-91

«Vabandage, Te suitsetate!» «Kas siin siis ei tohi?» Ja suitsetamisest tahmunud loogikaga püütakse sulle selgeks teha, et kui keelusilti ei ole, siis tohib. Tohib nähtavasti maha sülitada ja pudelist rüübatagi. Silti ju ei ole, mis keelaks.

Silt löödi seinale. Kuid järgmisel päeval on samas kohas tubakavõnged veelgi rohkem. Kuhu silt kadus? Keegi ei tea. Oigustamiseks viidatakse prügiurnile, mis on konisid pooleni täis. Kuidas siis ei tohi? Ikkagi tohib!

Vaatan ka prügikasti. Tõsi, mis tõsi. Konisid palju ja silt ka nende vahel.

Jälle on vaheaeg, suitsumehel suitsetamiseaeg. Ilma igasuguse piimlikkuset suitsetab kõige kädavamas kohas pikk kräsupaaga noormees.

«Andestage, millises rühmas Te õpitate?»

«Ma ei õpigi».

«Mis Te siin siis teete?»

«Ma õpetan».

Sattusin hoopis vanemõpetajale, kasvatajale, nähtavasti ka teaduskandidaadile.

A/ji koosolekul viitis üks suitsetaja, büroo liige: «Keh-testatud abinõud ei too lähendust! Suitsetavad need ja need professorid, need ja teised kõrgel ametikohal töötavad inimesed, nii meil kui ka mujal. Keelata ei tohi!»

Mis siis teha? Mida teie välja pakute? Ja a/ji büroo? Või me ei peagi võitlema haigus- tega, narkomaaniaga, joomisega ja suitsetamisega? Mille poolest on külm, puhas ruum halvem soojast, umbsest ja vingusest ruumist? Viidata oma peale õigustamiseks teistele on laialt levinud nähtus, aga sügavalt väär. (Ma sodisin pinki, sest mu naaber tegi ka seda eelmisel tunnil.) Igaüks kannab ise vastust oma tegude eest.

Kui professor suitsetab sildi all «Suitsetamine keelatud»,

SILT PRÜGIKASTI EHK PEA AKNAST VÄLJA!

siis on moraalne kahju esialgu muidugi suur, kui minister, siis hoopis ränk. Juhtub sedagi! Aga milleks asuda kohe elevandi kallale? Tapame kõigepealt sääsed ära.

Kardeti salaja suitsetamist, pihust suitsetamist. Sellele tasele meie ausad suitsetajad süiski laskunud ei ole. Nad tõmbavad ikka avalikult.

Kena brünetti daam sirvib närviliselt konspekti akna all dekanadi ukse ees, kus mõni aeg tagasi oli üleval isegi kaks keelusilti, ja pahvib suitsu.

«Vabandage, miks Te siin suitsetate?»

«Kas siis ei tohi?»

«Ei. Alates 1. septembrist 1978. a. on suitsetamine insti- tuudi ruumides keelatud.»

Uskumatult kehitatakse õlgu, aga vastlaidetud sigarett rändab süiski prügikasti.

Neli noort daami sisustavad oma vaheaga koridori suitsetamisega. Üks nendest tilluke- se lapse ema. Avan mõlemad aknad. Külm, aga veel puhas õhk voolab koridori. Nad mõis- tavad, kuid suitsetamist ei jäta, vaid pagevad naiste WC-sse.

Vestlus jääb sõnadeta, sest ma ei pääse neile järele. Või on sinna minekki lubatud? Miks võib ühte korrapunkti ja moraalinormi rikkuda, teist aga mitte? Või ei peeta ühestki täiel määralt kinni? Miks mõni rikub korda, teine aga mitte? Mismoodi need neid ise elavad ja korda loovad, kui neist insenerid on saanud? Või arvavad nad, et ka ilma korra ja distsipliinita saab toota, ehitada, luua. Mida sellisel juhul ollakse suuteline andma tulevase ühiskonna varamusse?

Õhtul on koridori sama suitsused, kui enne 1. septemb- rit. Ohtu- ja kaugtliõpilased, arvavad, et see on nali, mille peale nemad naerma ei pea.

Grupp täiskasvanud inimesi suitsetab autahvli ees.

«Kas olete õhtuüliõpilased?»

«Seda küll».

«Miks te sisekorda rikute? 1. septembrist on suitsetamine instiituudi ruumides keelatud.»

«Kas see siis meie kohta ka käib? Kus me saame siis suitsetada?»

Kummaline küll, aga tõsi. Sõmata saame olla 6 tundi ja kauemgi, suitsuta aga mitte. Keegi ei küsi, kus on puhvetid, einelauad, sööklad. Küsitakse kus on suitsetamisruum. Kui nii edasi läheb, siis põle kau- gel aeg, kus suitsetamisruu- mid tuleb rajada ka koolidesse, lasteaiadesse ja sõmedesse. Alul õpetajate-kasvatajate- tarvis, hiljem muidugi ka las- tele.

Noormees, V kursuse üliõpi- lane, suitsetab auditoriumis. On akna lahti teinud ja pahvib- sealt suitsu välja.

«Mis see siis õlgu?!»

«Vaadake, koridoris on suitsetamine tülikas. Käiakse möö- da ja nägütatakse. Vahel vis- ka mitu prisket koni järjest ära. Ja ega ma ruumi ei suitsetagi, mul peaaegu väljas.»

Nii ta on. Ka koridorivõng- tuleb lõpuks auditoriumisse. Difusioon teeb oma ja ei küsi inimeselt luba. Aga kus on korrapidajad? Üliõpilased-mitte- suitsetajad? Komsomoliorgani- satsioon? Kas nad tõesti ei leia, et see kõik ka neid puudutab?

«Noormees, te rikute õhku, seda õhku, mida ka mina hing- gan!»

«Aga paljud suitsetavad, see on tava, komme, mood.»

Mittesuitsetaja võiks ju ka mõne uue tava luua. Võimalusi on palju: avada kõik aknad, mis avanevad; teha tuli prügi- kasti või lasta muud tossu- meie siseatmosfääri. Mille poo- lest need tavad halvemad on?

Soovitaksin süiski kõigil al- luda korrale, mis on kehtesta- tud. Jätta omavolitsimine! Kui suitsetaja ei taltu, siis tuleb kas-utada mõjutusabinõusid. Kar- ristada. Lõpetada sigarettide- müük TPI müügipunktidest. Võtta suitsetamine kõikjal ar- vesse kui negatiivne omadus- inimeses.

Vaheaeg lõpeb, suitsetaja- l algab vaheaeg, kel 45 minutit, kel 6 tundi. Aga vaheajal õh- kupuhutus tass jääb hõljuma- ja konid ning praht maha, põ- randale, ka prügiurni haise- ma.

Ehitusteaduskonna dekaan
LEMBIT JOORITS

Helivisandeid noolimas

kinnistamisel improvisatsioonilise muusika puhul on ju vajalikud ühised mõtted. Kontserdi helipaletit väärivad meenuta- mist ka P. Kõlari «Ekspres- sioon», «Thala» ning trummi- läbinguline «Laviin».

Aastatepikkune mängupraksis (aga ühistaotlusi on A. Põldroo ja P. Kõlar jaganud aastat viis) viib endaga kaasa mitmeid perioode, mis tõestavad, et lisa- värvungid tuleb pidevalt uuendada, neid juurde anda. Meenub üks P. Kõlari kunagine mõttesähvatus — kui oleks või- malus kontserdi käigus laval väljendatud heliimpulsiivsus tõlgendada kunstnike abil kohe foimaainguks — küll jääks põnev jäädvustus igast kont- serdist?!

Välise põnevuse otsingud on jäänud seni muusikasisesesse arenguetappidesse. Algul oli koostöö saksofonist Helmut Ani- koga, kes vaheldus viuldaja Toomas Veenrega. Siis kõlas sümfoniilisem lahendus, mille juures oli klavipillidel algul Arvo Luht, praegu Sergei Pe- dersen. Kas vaid foonivaheldus?

Kevadised suurtõrserid näitasid mäletatavasti kodulin- na tudengkonna huvi langust, kui oli vaja aktiivselt muusika- le kaasa elada, kui esitavat heli- maneer nõudis tugevat emotsio- naalset tagapõhja. Oli näha, et ansambel tegi sellest omad jä- reldused.

Nüüdiskõlad — väljendusvõr- mi lihtsajooneline lõtv pinges- tus, nootalgia mugava ärgitus- vaba muusika järele — andis kuulatuist eriti edasi laenpala

«Vaikne õhtupoolik» (Stanley Clarke). Dzäss-rockile lustliku vahelduse andis S. Pedersen «Kontrastid». Intiimsemad toonid lembetemaatikaga — samu- ti S. Pedersen, ja seda laulja- nagi. Kas oli siin eesmärk nii jõuda laiade massideni? Et kontsert ja ansambel saavutaks mitmetahulisuse?

Kõhklusnoot tugevneb, kui jälgime Tallinnas toimuvaid varajase- ja nüüdismuusika fes- tivali kontserte, mida vastu ootusi saadab noore publiku hulgas täielik menu. Ja «Fu- sion» — kas on too lisavär- ving see, mida muusikud ise pärast aastatepikkust higiaga (ja küllap kuulajadki) ootasid?

Nautis ju samal õhtul, ja osalt sama publikki, hinge kinni pi- dades veel raskemini jälgitavaid A. Pärdi hrapaid helisõome Lee- du Kammerorkestri ettekandes, ning tunnustav aplaus ei vai- bunud pea minutit kümme!

Pildil P. Kõlar helivalingut peatamas. (Tõnu Talivee foto).

RB

Vastutav toimetaja
G. HAZAK

«Таллинский политехник», õp- gang partoma, rektorata, komitee LKSMЭ и профкома Таллинского политехнического института.

Trükikoda «Ühiselu»,
Tallinn, Pikk t. 46/42
Hind 2 kop.

MB-09385
Tel. nr. 2190